

Sygn. akt II CSK 277/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa K. K.
przeciwko [...] Spółdzielni Mieszkaniowej w W.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 listopada 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 5400 (pięć tysięcy
czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki K. K. od wyroku Sądu Okręgowego w S., którym Sąd pierwszej instancji umorzył postępowanie w części przekraczającej kwotę 221 733,01 zł, a w pozostałym zakresie oddalił jej powództwo przeciwko [...] Spółdzielni Mieszkaniowej w W. o odszkodowanie z tytułu szkody poniesionej wskutek niewykonania przez pozwaną umowy o budowę spółdzielczego lokalu mieszkalnego. Szkoda polegać miała na uniemożliwieniu powódce zrealizowania umowy docelowej sprzedaży tego lokalu D.N. i obejmowała utraconą cenę oraz konieczność zwrotu podwójnego zadatku – w łącznej kwocie 425 500 zł. W toku procesu powódka cofnęła częściowo pozew i w tej części postępowanie zostało umorzone. Sądy obu instancji poczyniły ustalenia, na podstawie których przyjęły pozorność umowy zawartej pomiędzy powódką a D. N. oraz uznały, że nie wystąpiły podstawy uzasadniające odstąpienie przez powódkę od wiążącej ją z pozwaną umowy o budowę spółdzielczego lokalu mieszkalnego, zawartej w dniu 28 grudnia 2009 r. W konsekwencji przyjęły, że powódka nie może skutecznie kierować przeciwko pozwanej roszczeń odszkodowawczych.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. Zaskarżyła go w całości powołując się na podstawę naruszenia przepisów prawa procesowego, a konkretnie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z - kolejno - art. 83 k.c. i art. 231 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., a ponadto art. 278 § 1 k.p.c., art. 286 k.p.c., art. 245 k.p.c., art. 382 k.p.c. i 391 § 1 k.p.c.

We wnioskach domagała się zmiany zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenia na jej rzecz kwoty 221 733,01 zł z kosztami postępowania, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi pozwana wносиła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz

prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z wymienionych w tym przepisie przesłanek, skarga zostaje przyjęta do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia swojej skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywiście zasadność wniesionego środka łączy z naruszeniem przez Sąd Apelacyjny przepisów dotyczących ustaleń faktycznych i oceny dowodów, a także z zastąpieniem dowodu z opinii biegłego opinią prywatną.

Skarżąca wskazała, że na rozstrzygnięcie sprawy wpływ miały następujące ustalenia faktyczne Sądów obydwu instancji:

1) dotyczące okoliczności towarzyszących zawarciu umowy przyrzeczonej z dnia 22 lutego 2012 r. między powódką a D. N., które zadecydowały o uznaniu tej umowy za pozorną i nieważną;

2) dotyczące okoliczności towarzyszących odmowie podpisania przez powódkę aktów notarialnych, którymi objęta była umowa sprzedaży nieruchomości, stanowiących podstawę uznania, że powódka nie wykazała przesłanek odstąpienia od spornej umowy.

W ocenie skarżącej, należało oczekiwać, że przy uwzględnieniu treści zarzutów sformułowanych w apelacji powódki, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 382 k.p.c. dokona kompleksowej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz ustali, czy wnioski sformułowane przez Sąd pierwszej instancji co do pozorności spornej umowy, a także o braku podstaw do odstąpienia przez powódkę od łączącej strony umowy o budowę spółdzielczego lokalu mieszkalnego, są prawidłowe.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wówczas, kiedy dla przeciętnego prawnika wskazane w niej podstawy *prima facie* zasługują na

uwzględnienie. Oczywista zasadność występuje wtedy, gdy bez wątpienia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący i jest pewne, że wywarły one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co nie wymaga analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Powołując przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.) oraz że nie budzi wątpliwości, iż wydane orzeczenie jest – na skutek stwierdzonego naruszenia – oczywiście błędne. Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w rozpatrywanej sprawie do rozpoznania nie potwierdza stanowiska o jej oczywistej zasadności.

W uzasadnieniu wniosku powódka nie wskazała na tego rodzaju wadliwość zaskarżonego wyroku ani tego rodzaju wadliwość postępowania przeprowadzonego przed Sądem drugiej instancji, która mogłaby zostać uznana za oczywistą w znaczeniu podanym wyżej. Skoro podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), to nieskuteczne są zarzuty sformułowane w związku ze stosowaniem art. 233 k.p.c., który jest przepisem upoważniającym sąd do oceny dowodów i wskazującym na kryteria tej oceny. Przyjęcia skargi nie uzasadnia także zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. Uprawnieniem sądu drugiej instancji jest dokonanie w sprawie ustaleń faktycznych zarówno identycznych jak i odmiennych od tych, do których doszedł sąd pierwszej instancji i to nawet bez ponowienia postępowania dowodowego w sprawie, czy bez jego uzupełnienia (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2013 r., I CSK 509/12, Lex nr 1353054). Badanie motywów orzeczenia wydanego przez Sąd odwoławczy i zestawienie go z materiałem dowodowym zebrany w sprawie na tyle, na ile jest to możliwe w warunkach przedsądu, w trakcie którego nie może dojść do merytorycznego rozpoznania zasadności skargi kasacyjnej, nie pozwala na wnioskowanie, że Sąd Apelacyjny dopuścił się oczywistego naruszenia art. 382 k.p.c. Zarzut zastąpienia przez Sąd Apelacyjny dowodu z opinii biegłego ekspertyzą prywatną również nie skłania do przyjęcia skargi, skoro obydwa dowody były

przedmiotem analizy i oceny Sądów dwóch instancji. Opinia biegłego, podobnie jak inne dowody, podlega ocenie na podstawie art. 233 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu takich czynników jak: zasady logiki, sposób motywowania i stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Wobec sprzeczności ustnej i pisemnej opinii biegłego, sądy zakwestionowały tę opinię jako niewiarygodną. Dodatkowo wskazały, że opinia ta jest sprzeczna z ekspertyzą Instytutu Techniki Budowlanej – Zakładu Badań Ogniwych., tj. jednostki powołanej przez przepisy prawa do oceny materiałów budowlanych pod względem odporności ogniowej, nad którą nadzór sprawuje Minister Infrastruktury i Budownictwa. W orzecznictwie sądowym ugruntowany jest pogląd, że powołanie się w toku postępowania na ekspertyzę pozasądową nie może być zignorowane przez sąd i stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Sąd ocenia wiarogodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 § 1 k.p.c.), a kontrola prawidłowości tej oceny – o czym była już mowa – nie mieści się w zakresie postępowania kasacyjnego.

W rezultacie przesłanka przedsądu powołana przez skarżącą nie uzasadnia merytorycznego rozpoznania jej skargi. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).